OIKEUSMINISTERIÖ

LISÄLAUSUNTO

Lainvalmisteluosasto
Julkisoikeuden yksikkö
Anna-Stiina Tarkka

26.2.2016 4/43/2015

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI LIIKENNETURVALLISUUSMAKSUSTA

Oikeusministeriö on ollut tänään kuultavana otsikkoasiassa liikenne- ja viestintävaliokunnassa. Lisäkysymyksiä esitettiin valtionavustuslain ja asetuksenantovaltuuksien osalta.

Jos liikenneturvallisuusmaksut siirtyvät valtion talousarvion piiriin ja maksujen määrääminen ja kantaminen siirtyvät Liikenneturvallisuusviraston (Trafi) tehtäväksi, rahoituksen jakamiseen valtion budjetista eri käyttötarkoituksiin sovellettaisiin valtionavustuslakia (688/2001). Lakiehdotuksessa ei ole säädetty asetuksenantovaltuuksia.

Valtionavustuslaissa säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä valtionavustuksia. Valtionavustuksella tarkoitetaan tuenluonteista rahoitusta tietyn toiminnan tai hankkeen avustamiseksi. Valtionavustuslakia sovelletaan valtion talousarvioon otetusta määrärahasta myönnettävään valtionavustukseen. Lakia sovelletaan myös, kun valtion talousarviossa myönnetään valtuus tehdä sopimuksia tai antaa sitoumuksia valtionavustuksesta.

Valtionapuviranomaisen, joka liikenneturvallisuusmaksusta annetun lakiehdotuksen mukaan olisi Trafi, tulisi liikenneturvallisuusmaksujen kantamisella kerättyjä varoja jakaessaan noudattaa, mitä valtionavustuslaissa on valtionavustuksen hakemismenettelystä, myöntämisestä ja maksamisesta säädetty.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Kasarmikatu 25 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Tarkempia säännöksiä valtionavustuslain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella (8 §).

Oikeusministeriö pitää kannatettavana sitä, että siltä osin kuin yleislainsäädännön säännökset riittävät turvaamaan valtionrahoituksen asianmukaisen jakamisen, aineelliseen lainsäädäntöön ei otettaisi erilaisia taikka erillisiä säännöksiä asiasta. Valtionavustuksen saajien oikeussuoja ja yhdenvertaisuus samoin kuin julkisen vallan kokonaisedun riittävä huomioon ottaminen edellyttävät yhtenäisiä menettelyä koskevia perusteita (ks. HE 63/2001 vp).

Erityislainsäädännössä onkin syytä säännellä valtionavustuksien kohdentamisesta ainoastaan, kun se on kyseisen aineellisen lainsäädännön tavoitteista ja valtionavustuksen erityispiirteistä johtuvaa. Aineelliset perusteet määritellään joko harkinnanvaraisia valtionavustuksia koskevassa erityislainsäädännössä tai valtion talousarviossa sekä talousarvion toimeenpanoa ohjaavissa, ehdotetun valtionavustuslain nojalla annettavissa valtioneuvoston asetuksissa.

Asetuksenantovaltuus tarjoaa siten työvälineen valtionavustuksen käytön sääntelyyn tilanteissa, joissa tarvitaan tarkempaa ohjausta. Pykälän nojalla annettavat asetukset valmistelee ja esittelee se ministeriö, jonka toimialaan kulloinkin kyseessä olevan talousarvion momentin toimeenpano kuuluu.

Oikeusministeriö viittaa aikaisemmin asiassa lausumaansa ja toteaa, että valtionavustuslaissa säädetty asetuksenantovaltuus riittänee turvaamaan rahoituksen kohdentamisen asianmukaisella tavalla. Sekä Trafi että onnettomuustutkintalautakunnat kuuluvat liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan ja sen tehtävänä on arvioida lakiehdotuksen tarkoituksenmukaisuutta. Jos tarkempaa sääntelyä tarvitaan, on asianomaisen ministeriön valmisteltava ja esiteltävä tarvittavat säännökset sisältävä valtioneuvoston asetus.